

28.08.2023
KSL/138/03.01.00/2023

tekninen.kirjaamo@pyhajarvi.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 206.2023

LAUSUNTO LEPPÄMÄEN TUULIVOIMAHANKKEEN OSAYLEISKAAVAN VALMISTELUVAIHEEN AINEISTOSTA

Tuulivoima-alue sijaitsee Pyhjärven kaupungin eteläosassa, rajautuen hankealueen lounaisrajasta Keski-Suomen maakunnan Pihtiputaan kuntarajaan. Hankealueen etäisyys Pyhjärven keskustaan on noin 20 km ja Pihtiputaan keskustaan noin 16 km. Hankealueen pinta-ala on noin 1 050 ha. Hankealue on asumatonta metsätalouksikäytössä olevaa aluetta. Leppämäen hankealueelle suunnitellaan enintään 6 voimalan tuulivoimapuistoa, jonka voimaloiden yksikköteho on enintään 10 MW ja voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

Tuulivoimaloiden sijoitussuunnittelu tehdään osana hankesuunnittelua yleiskaavoituksen alkuvaiheessa. Kaavarajaus, voimaloiden sijoittelu ja voimaloiden kokonaismäärä tarkentuvat kaavaprosessin aikana huomioiden kaavoitus- ja YVA-prosessien selvitykset, viranomaislausunnot, mielipiteet ja sidosryhmäkeskustelut. Tuulivoimapuisto liitetään suoraan hankealueen eteläosan läpi kulkevaan Elenian 110 kV sähkölinjaan. Hankealueelle rakennetaan liittymistä varten oma sähköasema.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa Leppämäen hankealueelle ei ole osoitettu tuulivoimatuotantoa. Pohjois-Pohjanmaalla on parhaillaan vireillä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, jossa hyödynnetään käynnissä olevan TUULI-hankkeen tuloksia. Enintään kuuden voimalan suuruinen tuulipuisto ei ylitä seudullisen tuulivoimahankkeen rajaa, joten Leppämäen hanketta koskevan yleiskaavan hyväksyminen ei lähtökohtaisesti edellytä maakuntakaavan tuulivoima-alue-merkintää.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa Leppämäen tuulivoima-alueeseen rajautuva Keski-Suomen maakunnan puoleinen alue on osoitettu suurimmaksi osaksi biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Biotalousalueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Osaksi Leppämäen tuulivoima-alue rajautuu Keski-Suomen maakuntakaavan Mörninsuon luonnonsuojelualueeseen (SL, nro 168). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue. Suojelumääräyksen mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Mörninsuo on soidensuojellisesti valtakunnallisesti arvokas kohde, jolla on kasvillisuus- ja linnustoarvoja.

Lisäksi Leppämäen tuulivoima-alueen vaikutuspiiriin jäävät Keski-Suomen maakuntakaavassa osoitetut Suurusnevan Natura- ja luonnonsuojelualue (FI0900063), Lehmisuon luonnonsuojelualue (SL, nro 165), Ala-Peninginjärven suojelualue (S, nro 12) sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat Kärväskylän, Ylä-Liitonjoen ja Kortteisen maisema-alueet. Maakuntakaavassa osoitetut maisema-alueet muodostavat Pihtiputaan pika-asutusmaisemat -kokonaisuuden, joka on nykyisin luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi (VAMA 2021). Arvokkaita maisema-alueita koskevan maakuntakaavamääräyksen mukaan alueilla tulee edistää kestävä maatalouden harjoittamista ja alueiden suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.

Käynnissä oleva Keski-Suomen maakuntakaavan päivitys, maakuntakaava 2040, käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoa, hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä. Keski-Suomen maakuntakaavassa seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon määrittelynä pidetään vähintään 10 voimalan kokonaisuutta.

Maakuntakaava 2040 on edennyt ehdotusvaiheeseen. Keski-Suomen maakuntahallitus hyväksyi 24.3.2023 maakuntakaavan ns. viranomaisehdotuksen, josta pyydettiin MRA 13§ mukaisesti lausunnot mm. kunnilta, maakuntaliitoilta ja viranomaisilta. Maakuntahallitus päättää kaavaehdotuksen nähtäville panosta 1.9.2023. Tavoitteena on, että Keski-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan joulukuussa 2023. Maakuntakaavan 2040 ns. viranomaisehdotuksen asiakirjat ja tausta-aineistot ovat osoitteessa <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Maakuntakaavan 2040 viranomaisehdotuksessa Pihtiputaan koillisosaan maakuntarajalle sijoittuu Leppäkankaan tuulivoimatuotantoon soveltuva alue, joka rajoittuu Pyhäjärven Leppämäen tuulivoimahankealueeseen.

Leppämäen tuulivoima-alueen vaikutukset ulottuvat myös pitkälle Keski-Suomen maakunnan puolelle. Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä hankkeen aiheuttamien vaikutusten kattavaa selvittämistä niin luontoympäristön, maiseman kuin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Myös Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Suomen puolella olevien muiden tuulivoimahankeiden kanssa syntyviin yhteisvaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota kaava- ja arviointityössä. Vaikutukset voivat kohdistua erityisesti maisemaan ja linnustoon, varsinkin maakuntien raja-alueella pesivään uhanalaiseen lajiin kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää. Maisemavaikutuksia tulee aina tarkastella tapauskohtaisesti ja vaikutusten merkittävyys riippuu mm. maisema-alueen ominaispiirteistä sekä tuulivoimaloiden määrästä ja sijoittumisesta.

Lausunnon on valmistellut Reima Väливаara, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 0405950918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

